

Časná diagnostika a léčba chronické virové hepatitidy C

Informace pro pacienty

Adaptované doporučené postupy:

1. Guidelines for the care and treatment of persons diagnosed with chronic hepatitis C virus infection. WHO; Vydáno Ženevě v červenci 2018, dostupné na <https://www.who.int/hepatitis/publications/hepatitis-c-guidelines-2018/en/>
2. Guidelines on hepatitis B and C testing. WHO; Vydáno v Ženevě v únoru 2017, dostupné na <https://www.who.int/hepatitis/publications/guidelines-hepatitis-c-b-testing/en/>

Autoři: prof. MUDr. Petr Urbánek, CSc. (garant); prof. MUDr. Petr Husa, CSc.; doc. MUDr. Jan Šperl, CSc.; doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D.; MUDr. Soňa Fraňková, Ph.D.
(pracovní tým) MUDr. Tomáš Nečas; MUDr. Lucia Kantorová; PhDr. Miloslav Klugar, Ph.D.
(metodický tým)
Verze: 3.0
Datum: 12. 12. 2021

Informace pro pacienty – poradenství v souvislosti s testováním anti-HCV

Základní principy

Každé testování anti-HCV protilátek má provázet poradenství vycházející z následujících principů:

1. Respekt k lidské osobě a akceptace jedinečnosti testované osoby
2. Vyhnutí se jakémukoliv moralizování a hodnocení
3. Snaha zabránit stigmatizaci testované osoby
4. Poskytnout testované osobě prostor na dotazy, diskuzi, při nedorozumění vysvětlit smysl poradenství

Poradenství před testováním anti-HCV

Minimální rozsah poskytované informace

Vážená paní, pane,

ošetřující lékař se rozhodl vyšetřit u Vás přítomnost protilátek proti viru hepatitidy C (anti-HCV) v krvi. Důvodem k provedení tohoto vyšetření je skutečnost, že Vás vyhodnotil jako osobu, která mohla být s virem v kontaktu. Podezření se může opírat o to, že ve Vašem konkrétním případě byla odhalena riziková cesta, kterou se může infekce šířit, a proto jste se v průběhu Vašeho života mohla/mohl nakazit i Vy. Druhou možností je ta, že patříte z důvodu svého základního onemocnění nebo věku mezi skupiny osob, které vzhledem k epidemiologické situaci v České republice mají vyšší riziko možné infekce nežli jiné skupiny obyvatelstva. Speciální test anti-HCV je jedinou možností, jak možnost infekce s vysokou pravděpodobností vyloučit. Infekce často probíhá zcela bezpříznakově, dokonce velmi často nevede ani ke zvýšení jaterních testů. Kontakt s virem proto nelze prokázat jinak než tímto navrhovaným testem.

V případě, že bude vyšetření anti-HCV protilátek pozitivní, neznamená to automaticky, že jste virem hepatitidy C stále nakaženi. V případě pozitivního výsledku anti-HCV je zapotřebí, abyste podstoupil/a další vyšetření u specialisty, které bude spočívat ve stanovení přítomnosti viru ve Vaší krvi. Pouze, pokud bude virus prokázán ve Vaší krvi, je potřeba podstoupit některá další neinvazivní vyšetření (nikoliv jaterní biopsii!), která jsou nutná pro rozhodnutí o případném zahájení protivirové léčby.

Přibližně v 50 % případů dochází k tomu, že po kontaktu s virem hepatitidy C, je lidský imunitní systém schopen infekci z těla vyloučit. V tomto případě NENÍ virus ve Vaší krvi prokazatelný, žádná další vyšetření nejsou obvykle zapotřebí, a proto není zapotřebí ani žádná protivirová léčba. Prodělaná hepatitida C nemá žádné další dlouhodobé následky. Pro své okolí nepředstavujete žádné riziko dalšího šíření viru.

Testování anti-HCV u Vás bude provedeno v souladu s obecnými pravidly testování a poskytování zdravotní péče. Test použitý pro Vaše vyšetření je schválen k tomuto užití dle norem platných v ČR. Konkrétní provedení testu se v jednotlivých případech může lišit. Při použití rychlých diagnostických testů je testování prováděno vyškoleným a informovaným personálem. Při použití laboratorních testů podléhá jejich provedení přísným metodickým pravidlům a kontrole kvality.

Po podání informace je vyšetřované osobě poskytnut přiměřený prostor k zodpovězení všech dotazů.

Poradenství po testování anti-HCV

Základní principy

V ideálním případě by měl výsledek testování sdělovat stejný člověk, který prováděl poradenství před testováním.

Minimální rozsah poskytované informace

Negativní výsledek

Vážená paní, pane,

provedeným testováním nebyla ve Vaší krvi přítomnost protilátek proti viru hepatitidy C prokázána. Tento negativní výsledek s vysokou pravděpodobností ve Vašem případě vylučuje možnost, že jste byl/byla s virem v kontaktu, či že jste virem stále infikován/infikována.

Nebudete-li se v průběhu dalšího života chovat rizikově, je pravděpodobnost nákazy infekcí HCV minimální, pouze teoretická. Rizikové chování spočívá především v užívání drog, nejen nitrožilních. Vzácně se můžete nakazit při pohlavním styku a některými dalšími způsoby.

Pozitivní výsledek

Vážená paní, pane,

provedeným testováním byla ve Vaší krvi prokázána přítomnost protilátek proti viru hepatitidy C. Tento pozitivní výsledek znamená, že jste byla/byl s virem někdy v průběhu Vašeho života v kontaktu. Přibližně 50 % osob je schopno viru z těla vlastní imunitní aktivitou vyloučit a v tomto případě nemá infekce žádné dlouhodobé zdravotní důsledky. V opačném případě, kdy imunitní systém na vyloučení viru z organismu nestačí, dochází k rozvoji chronické – dlouhodobé infekce. K odlišení těchto dvou stavů není vyšetření protilátek dostačující. Je proto nutné, abyste podstoupila/podstoupil vyšetření u specialisty. Vyšetření bude spočívat především v odběru krve a stanovení přítomnosti virové nukleové kyseliny ve Vaší krvi (HCV RNA). Teprve při průkazu HCV RNA v krvi je indikováno další speciální vyšetření, které umožňuje stanovení závažnosti onemocnění ve Vašem případě. Všechna vyšetření se dnes provádějí pouze z krve či jsou úplně neinvazivní. Jaterní biopsie není součástí vyšetření. Specializované vyšetření v případě pozitivního průkazu HCV RNA může vést k doporučení zahájit ve Vašem případě protivirovou léčbu. Léčba HCV infekce v současné době je krátkodobá, trvá nejdéle 12 týdnů. Léčba je založena na podávání tablet, které blokuje množení viru ve Vašich játrech. Léčba nemá žádné závažnější vedlejší účinky. U téměř 98 % léčených osob vede přitom k úplnému vyléčení, kdy Váš organismus bude zcela úplně zbaven viru.

Zmíněná specializovaná vyšetření a případná protivirová léčba se v ČR poskytuje na 20 pracovištích odborností hepatogastroenterologie a infekčního lékařství. Informaci o centrech v blízkosti Vašeho bydliště je součástí této informace, vše lze také nalézt na www.ces-hep.cz a www.infekce.cz.

Kompletní klinický doporučený postup naleznete [zde](#).